

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE I ROZMAITOŚCI.

WARSZAWA.

Czerwiec 1868. r. — W pośród ciszy coraz głębszej w handlu księgarskim, podziwiać musimy działalność professorów wydziału lekarskiego naszej Szkoły Głównej, którzy ogłosiwszy prospekt na początku roku zeszłego, wytrwale go spełniają, z niemałym dla nauki i literatury naszej pożytkiem. Już o tém wydawnictwie mówiliśmy w jednym z poprzednich zeszytów, teraz dodamy że wiele dzieł zapowiedzianych albo ukończono, lub są bliskie skończenia, czy téż bez przerwy podawane są dalsze ich ciągi. Z tych prac szacownych, wymienimy: 1) Anatomję patologiczną przez prof. Brodowskiego. 2). Histologię. 3). Terapię specjalną prof. Łuczkiwicza. 4). Chirurgię teoretyczną z syfilidologią prof. Girsztowta. 5). Oftalmologią (podług Weckera) przez Dra. Narkiewicza-Jodkę, docenta Oftalmologii. 6). Otyatrykę. 7). Chirurgię operacyjną (podług Sedillo'a) przez prof. ś. p. Le Brun'a. 8). Akuszerję przez Dra. Neugebauera, docenta Szkoły Głównej. 9). Pedyatrykę. 10). Psychiatrię wraz z chorobami nerwowemi drgawkowemi przez prof. Płaskowskiego. Energii i pracy usilnej prof. Girsztowta zawdzięczyć należy, że publikacya ta bez przerwy podąża stałym krokiem do celu. Na inném polu mało ruchu; jeżeli prassa peryodyczna zpanoszała co do swych rozmiarów, za to wydawnictwa dzieł treści czy naukowej, czy beletrystycznej nie pojawiają się wcale. Jedynie tylko spotykamy odbitki z drukowanych rozpraw, i powiastek po pismach peryodycznych; a chociaż w szczupłej liczbie wydawane i za cenę nadzwyczaj niską, leżą na półkach księgarskich nierozkupione. Po księgarniach pustki jakby zaraza powiała, ruch jaki jeszcze się pokazuje spowodowanym bywa sprzedażą tylko nut, książkami do nabożeństwa i peryodycznemi pismami. Z dniem 1 lipca r. b. jedna z celniejszych księgarni Henryka Natansona, zamkniętą zostanie; firma ta pozostawia po sobie zaszczytną pamięć wydawnictwem wielu dzieł naukowych, jak i doborowych z literatury pięknej.

W takiem położeniu rzeczy, szczupłe są nasze wiadomości literackie miejscowe; i dalszemi tylko zasilać się musimy.

— Szkoła Główna Warszawska, dla studentów wydziału prawa i administracyi ubiegających się o złoty lub srebrny medal na rok 1868/9, wyznaczyła następujący temat do rozprawy: „*O stanowisku gminy w organizmie państwa, ze szczególnem uwzględnieniem prawodawstwa w Królestwie Polskiem obowiązującego.*” Ubiegający się o nagrodę powinien: 1). Wykazać i wyjaśnić zasady nowożytnej nauki, określające właściwy stosunek gminy do społeczeństwa w ogóle, a do państwa w szczególności, 2). Przedstawić wzgłęd

obraz najgłówniejszych różnic jakie pod tym względem w urządzeniu gmin w Europie zachodzą. 3). Nakreślić szczegółowo stan urządzeń gminnych w królestwie Polskiem. Termin ostateczny do złożenia rozprawy na dzień 16 (28) lutego 1869 roku.

— Tomasz Le Brun wydał zbiór swoich komedyi wierszem i prozą.

— P. Jan Kamiński b. nauczyciel szkół elementarnych, obecnie student Szkoły Głównej Warszawskiej ogłosił broszurę (druk K. Kowalewskiego w 12ce str. 35), p. n. „O sposobach uczenia czytać a w szczególności o metodzie doraźnego czytania.” Ważna to praca, wsparta doświadczeniem, zasługuje na uwagę naszych pedagogów, i szczegółowy rozbiór.

— Szkiców satyryczno-humorystycznych F. Kostrzewskiego, H. Pillatego i innych, p. n. *Mucha* wyszedł zeszyt VI, i obejmuje XIII szkiców.

— Lucyan Wrotnowski wydał rozprawę w Warszawie: „O potrzebie kodexu międzynarodowego dla stosunków prywatnych.” 1868 r.

— Nakładem Karola Wilda księgarza we Lwowie, wyszedł nowy poszyt dzieła Felicji Wasilewskiej: „Historja literatury polskiej, ofiarowana młodemu uczącemu się Polkom.” Zeszyt ten obejmuje złoty wiek literatury, epokę Zygmuntofską i początek XVII.

— W Krakowie wydano: „Słownik wyrazów łacińsko-polskich. Praca to trzydziestoletnia dwóch zasłużonych doktorów: E. K. Skobla i A. Kremera; oraz broszury: 1). „O treści rzeźb wielkiego ołtarza w kościele N. M. Panny w Krakowie” przez prof. Władysława Łuszczkiewicza. (Dochód ze sprzedaży przeznaczony na powiększenie funduszu potrzebnego do wydania fotografii dzieł Wita Stwosza). 2). „O archiwum akt grodzkich i ziemskich b. województwa krakowskiego” E. Ekielskiego. 3). „O zachowywaniu zabytków przeszłości” W. Pola. 4). „O kościołach kolegiackich w Krakowie” przez zmarłego J. W. Smoniewskiego.

— Do najdawniejszych badaczy naszego ludu, należy *Pizański*, który w roku 1756 w wychodzącym wówczas w Królewcu tygodniku, podał ważną i zajmującą: „*Wiadomość o zabytkach pogańskich dochowanych u Mazurów*” Obecnie Dr. Toeppen dyrektor gimnazjum w Hohenstein, ocenił wartość pracy Pizańskiego, nieznanej nam dotąd. Należałoby, ażeby Oskar Kolberg, który tyle oddał już usług krajowej etnografii, zajął się przekładem całej pomienionej rozprawy.

— Nakładem i czcionkami Ludwika Merzbacha w Poznaniu w końcu r. z. wyszło dzieło w 2ch tomach, przez Ludwika Żychlińskiego: „Historja sejmów Wielkiego księstwa poznańskiego.” Początek ich rozpoczyna autor od r. 1815 czyli kongresu wiedeńskiego. Nakładem tegoż wyszedł: „Rys historii polskiej” Miklaszewskiego: jest to przedruk znanego u nas oddawna dzieła: broszury p. n. „Dowód że Napoleon nigdy nie istniał.” Andersena *Improvizator* przekład Hieronima Feldmanowskiego (dwa tomy). Zbiór

powieści Pauliny Wilkońskiej; Adama Mickiewicza: Listy do pani Konstancyi i *Odpowiedź* na recenzję Kozmiana, przedstawiającą z dzieł poetycznych charakter Adama Mickiewicza i Zygmunta Krasińskiego, pod wyrazami: „Dwa bałwochwalstwa, dwa ideały.”

— Karól Libelt ogłosił broszurę p. n. „Złączenie kapitału z pracą.”

— Dr. filozofii, adjunkt chemii i professor technologii Rudolf Grünsberg, delegowany ze Lwowa, na wystawę paryżką 1867 r.: wydał obecnie w témże mieście dzieło (150 stronnic drobnym drukiem) użytecznie a gruntownie opracowane p. n. Szkoły techniczne, i złożył je, jako sprawozdanie do rady miasta Lwowa.

— W liście nowo zamianowanych przez cesarza austriackiego członków akademii sztuk pięknych, ogłoszonej w *Gazecie Wiedeńskiej*, czytamy pomiędzy takimi znakomitościami jak Kaulbach, L'Allemand, Bendemann, i nazwisko Jana Matejki. Tegoż artysty w sali Towarzystwa naukowego krakowskiego, wystawiony jest nowy obraz przedstawiający Zygmunta Augusta i Barbarę w zamku Radziwiłłowskim. Obraz ten znawcy zaliczają do szkoły realistycznej w najszlachetniejszym znaczeniu.

— Księgarnia w Lipsku E. L. Kasprowicza, rozpoczęła wydawnictwo: „Biblioteczki nabożeństw katolickich.” Ze zbioru tego przysły do Warszawy dwa pierwsze tomiki: „*Czyste westchnienie do Boga*” i „*O naśladowaniu Chrystusa*.”

— Kanonik Warmiński ks. Einhorn, znany z napisanego dawniej żywota kardynała Hozjusza, pracy opartej na dokumentach kapituły warmińskiej, umieszcza obecnie w wychodzącem od lat ośmiu piśmie: *Zeitschrift für Geschichte und Alterthumskunde Ermlands*, nowe studjum: „Marcin Kromer biskup warmiński, jako pisarz, polityk i książę kościoła.”

— Posągi Długosza, Borka, Obiedzińskiego i Jana z Głogowa, mające zdobić front *Collegium Jagiellonicum* w Krakowie, wy-modelowane zostały przez miejscowych rzeźbiarzy pp. Müllera, Wyspiańskiego i Gadomskiego.

— Na cmentarzu krakowskim ma stanąć pomnik ku uczczeniu zgasłego Warszawicza; zdobić go będzie popiersie z kararyjskiego marmuru. Pracę całą rzeźbiarską powierzono artyście Gadomskiemu.

— W Londynie w roku 1827 wyszedł: „Wybór poezyi polskiej” (*Specimen of the polish poets*) przez Bewringa. W nim oprócz dawnych od Jana Kochanowskiego poetów, w przekładzie udatnym szczególniej Wiesława K. Brodzińskiego, na końcu jest wzmianka o Mickiewiczu jako autorze ludowych ballad; w 32 lata to jest w r. 1859 Dr. Joaquim Gomez de Souza z Rio de Janeiro, wydał w Lipsku u Brockbauza z francuzkim tytułem i takąż przedmową *Anthologią powszechną*, w której oddział polski składa czterech tylko poetów: Mickiewicz, I. B. Zaleski, Słowacki i Gasiński; najwięcej tu ballad Mickiewicza.

† Dnia 20 maja r. b. w Dreźnie zakończył życie Ireneusz hr. Załuski znakomity nasz rzeźbiarz. Kształcił się w Rzymie pod Teneranim. Szczególniej się odznaczał w popiersiach kobiecych; wykonał kilka znanych piękności krajowych. W Paryżu znajdują się popiersia cesarza i cesarzowej austriackich, które u tego artysty sami zamówili. Są to najcelniejsze roboty dłuta zgaśłego rzeźbiarza.

† Dnia 21 maja r. b. umarł w Warszawie w 63 roku życia, *Stanisław Wysocki* zasłużony tutejszy inżynier, b. inspektor główny dróg żelaznych w Królestwie Polskiem, i radca techniczny towarzystwa kolei żelaznej warszawsko-terespolskiej. Oprócz wielu rozpraw w swoim zawodzie, drukowanych po czasopismach naszych, wydał oddzielnie: „O robotach smołowcowych” (Warszawa 1838 r. z rycinami). Przed trzydziestą laty założył w Augustowskiem jedyną w kraju fabrykę smołowcu (t. j. asfaltu ze smoły roślinnej), która dotychczas istnieje.

† Dnia 31 maja r. b. umarł w Wilnie Alexander Zdanowicz zasłużony pedagog i autor wielu dzieł ważnych i pożytecznych w 60 roku życia. Nie wiek ani praca przerwała pąsmo pięknego żywota, lecz cierpienia moralne. Z licznych prac literackich wymienimy tylko najważniejsze: „Rys chronologiczno-historyczny państw nowożytnych od V wieku do dziś dnia,” i małą książeczkę obejmującą dzieje Polski dla dzieci. Przez kilkanaście lat był współpracownikiem czynnym za redakcyi A. E. Odyńca „Kuryera Wileńskiego.” Nie mały też miał udział w wydawnictwie „Słownika języka polskiego” nakładem Maurycego Orgelbranda ogłoszonego w Wilnie.

† W ostatnich dniach maja r. b. zakończył życie w Krakowie książd Michał Mioduszeński, znany zbieracz pieśni pobożnych. Urodził się w roku 1787.

† Dnia 2 czerwca r. b. umarł w Warszawie Alexander Le Brun doktor medycyny, professor Szkoły Głównej Warszawskiej i b. dziekan wydziału medycznego tejże szkoły. Szczegóły biograficzne o zgaśłym a powszechnie szanowanym mężu podała Encyklopedia Powszechna i pisma czasowe.

Redakcja Biblioteki Warszawskiej.

Redaktor odpowiedzialny K. Wł. Wójcicki.